

Ҳақсевар, она юрт, мангу бўл обод!

2011 йил
22 июнь
ЧОРШАНБА
№ 49
(12.373)

1928 йил 11 декабрда асос солинган

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси

www.th.uz

БУЮК ВА МУҚАДДАССАН, МУСТАҚИЛ ВАТАН!

КИБРАЙ ТУМАНИ

ЯНГИ ЙЎНАЛИШДА «ИСУЗУ»ЛАР

«Давр – автобизнес» масъулияти чекланган жамияти Чирчиқ шаҳри ва Трактор заводи йўналишида автобуслар қатновини йўлга қўйди.

Шу кунларда Самарқанд шаҳридан келтирилган 15 та «Исузу» русумли автобуслар 15 дақиқа оралиқ билан шу йўналишда туман аҳолисига хизмат кўрсатмоқда.

Янги йўналишнинг очилишидан Кибрай, Мирзо Улуғбек шаҳарчалари ҳамда Оққовоқ, Дархон, Кўприқбўши қишлоқлари аҳолиси, айниқса, мамнун бўлди.

ЗАНГИОТА ТУМАНИ

ХОТИРА ТУРНИРИ

78-мактабда Чоштепалик ака-ука спортчилар Хусниддин ва Салоҳиддин Нурматовлар хотирасига бағишланган спорт мусобақалари ўтказилди.

Ўқувчилар волейбол, футбол, кросс, шахмат, шашка бўйича куч синашдилар. Шунингдек, оилавий футбол жамоалари, маҳалла аёллари волейбол бўйича мусобақалашдилар.

Натижага кўра, аёллар

ўртасидаги волейбол мусобақасида З. Каримов кўчаси аёллари ғолиб чиқди. Оилавий футбол жамоалари ўртасидаги мусобақада Хошимовлар оиласи турнир ғолиби бўлди ва кўча кубок билан тақдирланди.

ЧИНОЗ ТУМАНИ

МУСТАҚИЛ ФИКРЛИ БЎЛИНГ, ЛЕКИН...

Эшонабод қишлоғи «Ўзумзор» маҳалласидаги 44-мактабда ўтказилган «Оғолик – давр талаби» мавзусидаги давра суҳбатига ёшлар билан бирга уларнинг ота-оналари ҳам тақлиф этилди.

Тадбирда фарзандларнинг келажаги кўп жиҳатдан оиладаги назоратга боғлиқ эканлиги алоҳида таъкидланди. Диний идора вакиллари ёшлар онгига заҳарлашга уринаётган диний оқимлар таъсирига

берилмаслик учун йигит-қизларимиз мустақил фикрга эга бўлишлари, оқ-қорани ажрата билишлари, билимларни пухта эгаллашлари зарурлиги ҳақида сўз юритдилар.

Шоҳруҳ ҲАКИМОВ.

ПАРКЕНТ ТУМАНИ

БЎСТОНДА ДАВРА СУҲБАТИ

Хотин-қизлар ва ёшлар ўртасида, шунингдек, оилаларда ижтимоий-маънавий муҳит барқарорлигини таъминлаш мавзусида Бўстон қишлоғида давра суҳбати ўтказилди.

Иштирокчилар воёга етмаганлар орасидаги ҳуқуқбузарлик, ғиёҳвандлик, диний экстремизм, одам савдоси, ақидапарастилик ва миссионерликнинг оқибатлари ҳамда уларнинг олдини олиш хусусида сўз юритдилар.

Туман бош имом хатбининг ўз жониға қасд

қилишнинг оқибатлари ҳақидаги маърузаси йиғилганларни бефарқ қолдирмади. Бўстон қишлоқ врачлик пункти ходимлари оилада тиббий маданиятни юксалтириш, эрта никоҳнинг олдини олиш тўғрисида тушунтириш бердилар.

Дилфуза МИРОБИДОВА.

ОҲАНГАРОН ТУМАНИ

ДОНИЁРНИНГ ИЗДОШЛАРИ

Яқинда Олмалик шаҳрида ўтказилган ёш таэквондочилар мусобақасида вилоятимиз туман ва шаҳарларидан ташқари қўшни вилоятлардан ҳам вакиллар қатнашди.

Ўзбекистон чемпиони Дониёр Имонов шоғирдлари бўлган санамлик ёш таэквондочилар туман шарафига учун кураш олиб бордилар. М. Эшонкулова –

олтин, И. Турсункулов – кумуш, Жасур Хошимов, Ш. Хусанова, Азиз Икромов бронза медалларни қўлга киритишди. Абдумўмин МАШКУРОВ.

БЕКОБОД ШАҲРИ

МАДАНИЙ ТАДБИР

Шаҳар маданият уйида бадий ҳаваскорлик жамоалари, «Нилуфар» халқ ашула ва рақс дастаси ҳамда ҳаваскор кўғирчоқ театри иштирокида «Баҳор тароналари» концерт дас-

тури уюштирилди. Унда туманнинг мактабгача таълим муассасалари тарбияланувчилари ва мактаб ўқувчилари қатнашди.

Юлдузхон МУХИДДИНОВА.

ТАДБИРКОРЛИКНИНГ ҲАДДИНИ ОЛГАН АЁЛ

Оҳангаронлик Гулчеҳра Пўлатовани вилоятимиз аҳли, айниқса, фермерлар яхши танишади. Туман «Тадбиркор аёл» уюшмасига раҳбарлик қилаётганига 10 йил бўлаяпти. Гулчеҳра хонимнинг бағрикенглик, ташаббускорлик, тадбиркорлик фазилатлари нур бағишлаган ёруғ чехраси, чақноқ нигоҳлари кўрган кишига завқ бағишлайди.

У нолимайди, доимо шукроналик билан яшайди. Тиниб-тинчимас, қадамидан ўт чакнайдиган Гулчеҳра хоним ҳақиқатда

Мустақиллик йилларида қанотини кенг ёзиб, тадбиркорликнинг ҳадини олган, кўпгина хайрли саз-ҳаракатлари билан эл хурматиға сазовор бўлган тадбиркор «Гулчеҳра» фер-

хисоблайди.

Ҳозирги кунда эл ризқи тўқинлиги йўлида жонбозлик кўрсатаётган Гулчеҳра хоним жамоат ишлари ҳам асло унутмайди. «Меҳр нури» жамғармасининг 5 миллион сўмлик гранд соҳибаси бўлганда ҳам, аввало, кам таъминланган оилаларга моддий ёрдам берди. «Ташаббус» кўрик-танловларининг мунтазам қатнашчиси, ғолиби, «Қишлоқ турмуши

маданияти учун» дипломи эгаси. Ўзбекистон халқ демократик партияси туман кенгашининг фаол аъзоси сифатида «Эҳтиром китоби»га киритилганлиги ҳам бежиз эмас. Юртимиз ижтимоий-иқтисодий ривожига муносиб хисса қўшиб келаётган тадбиркор аёл Гулчеҳра Пўлатованинг режалари ҳали кўп.

Сайёра РИХСИЕВА,
«Тошкент ҳақиқати» муҳбири.

СУРАТДА: «Тадбиркорлик сирларини бирга ўргана-миз», – дейди Гулчеҳра Пўлатова (ўртада).

Собир ЗУФАРОВ олган сурат.

БОЛАЛАР ЁЗИ – 2011

ТАЪТИЛ КЎНГИЛДАГИДЕК ЎТМОҚДА

Янгийўл туманидаги 27-, 58-, 1-, 65-, 66-, 68-, 70-мактаблар қошида кундузги болалар оромгоҳи ташкил этилди. Оромгоҳда 7 ёшдан 12 ёшгача бўлган 1300 га яқин болажонлар дам олишлари мумкин.

– Бу ерда дугоналарим билан қизиқарли ўйинлар ўйнаймиз, кўғирчоқларимизга кийимлар тикаймиз, – дейди етти ёшли Нигина Наримонова. – Дарсда ўқиган эртақларимизни устозимиз билан саҳналаштиряймиз. Кундузги оромгоҳлар-

лейбол, баскетбол турлари бўйича мусобақалар уюштирилади.

Йил бўйи гавжум кутубхонага хозир ҳам болалар серқатнов. Улар ўзлари яхши кўрган эртақ, бадий китобларни севиб мутулаа қилишади, шеър ҳамда мақолларни ёд олиб бир-бирлари билан суҳбатлашади, бахслашади. Бу эса йил давомида эгаланган билим ва кўникмаларини янада мустаҳкамлашга ёрдам беради.

Азамат АҲМЕДОВ.

ХУШОВОЗ ХОНАНДА

«Нихол – 2011» кўриктанловининг вилоят босқичида оққўрғонлик Бегзод Тошев мақом йўналишида ғолибликни қўлга киритди. Энди у танловнинг республика босқичида иштирок этади.

Ҳамид МУСОҚОВ.

ДОЛЗАРБ МАВЗУДА СУҲБАТ

МАЪНАВИЙ ДАХЛДОРЛИК

Хонадонда, маҳаллада, қишлоқ-шаҳарларда, юрда, қўйинчи, дунёда қанча одам бўлса, шунча тақдир бор. Биз кун сайин қанча одамлар билан мулоқоту муносабатда бўламиз. Гоҳида ўзаро муомалаларимиз, сиртдан

– Билсангиз, маънавият инсоннинг, халқнинг, жамият ва давлатнинг буюк бойлиги, кучкудрат манбаи, – деди суҳбатимиз ибтидосида «Нуроний» жамғармаси Оққўрғон туман кенгаши раиси Абдувоси Қодиоров. – Бу ҳаётда маънавиятсиз ўзаро муноса-

қараганда енгилгина кўринган масалаларни, олдимизда турган вазифаларни ҳал этишимиз осон кечмайди. Чунки, ҳар биримизнинг ўз маънавий оламимиз бор. Шу боис, масалаларга ёндошуви-миз ҳам турлича.

батда одамлилик, меҳр-оқибат, бахт-саодат асло барқарор бўлмайди. «Ер юзида қанча инсон, қанча тақдир бўлса, ҳар бирининг ўз маънавий олами бор, – деб ёзади давлатимиз раҳбари «Юксак маънавият – енгилмас куч» асарида. – Маънавиятни

тушуниш, англаш учун аввало, инсонни тушуниш, англаш керак. Шунинг учун ҳам ўз-ўзини, инсоний кадр-қимматини англаб етган ҳар қандай одам бу ҳақда ўйламоқда яшашини тасаввур қилиш қийин».

(Давоми 2-бетда).

Тошкент вилояти ҳокимининг ҚАРОРИ

ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ КЕНГАШИНИНГ НАВБАТДАГИ ЎН ИККИНЧИ СЕССИЯСИНИ ҲАМДА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ЧИРЧИҚ ШАҲАР КЕНГАШИ ҚЎШМА МАЖЛИСИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

«Маҳаллий давлат ҳокимияти тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 17-моддаси ҳамда халқ депутатлари вилоят Кенгаши доимий комиссияларининг ташаббусларини қўллаб-қувватлаш, халқ депутатлари вилоят, туманлар ва шаҳарлар Кенгашларининг сессияларини тайёрлаш ва ўтказиш услубларини янада такомиллаштириш, уларнинг самарадорлигини ошириш мақсадида

ҚАРОР ҚИЛАМАН:

1. Халқ депутатлари Тошкент вилояти Кенгашининг ўн иккинчи сессияси ҳамда халқ депутатлари вилоят, Чирчиқ шаҳар Кенгаши қўшма мажлиси 2011 йилнинг 29 июнь кўни соат 10.00 да Тошкент вилояти Чирчиқ шаҳар «Кимёгарлар» саройи биноси залида чақирилсин.

Халқ депутатлари Тошкент вилояти Кенгашининг ўн иккинчи сессияси кун тартибига қўйиладиган масалалар киритилсин:

1. «Фуқаролар йиғинлари раислари (оқсоқоллари) ва уларнинг маслаҳатчилари сайловини тайёрлаш ва ўтказиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Кенгашининг 2011 йил 31 мартдаги № 186-II-сонли қарори ижроси ҳақида.

2. Халқ депутатлари Тошкент вилояти ва Чирчиқ шаҳар Кенгашлари доимий комиссиялари ҳамда Кенгаш депутатларининг фаолияти тўғрисида.

II. Халқ депутатлари Тошкент вилояти ва Чирчиқ шаҳар Кенгашлари қўшма мажлиси кун тартибига киритилган масалаларни тайёрлаш учун халқ депутатлари вилоят Кенгаши раиси томонидан махсус ишчи гуруҳлари тузилганлиги инobatга олинсин.

Ишчи гуруҳларга жорий йилнинг 20 июнига қадар ўрганишлар натижалари бўйича тайёрланган ва қарорлар лойиҳасини дастлабки тарзда қўриб чиқиш учун халқ депутатлари вилоят Кенгашининг тегишли доимий комиссияларига тақдим этиш вазифаси юклатилсин.

IV. Мазкур қарор ижросининг назорати халқ депутатлари вилоят Кенгаши раиси зиммасига юклатилсин.

Вилоят ҳокими

Р. ХОЛМАТОВ.

Тошкент шаҳри, 2011 йил 20 июнь.

Интернет хабарлари асосида тайёрланди.

Ангреннинг сўлим гўшаларидан бири – Лашкарек қишлоғи.

АЖАБО...

25 КИЛОГРАММАН
ЁНҒОҚ

Сейшил пальмаси ҳақида эшитганмисиз? У энг катта ёнғоқ тугувчи дарахт ҳисобланади. Барглари калта бўлишига қарамай, меваларининг ҳар бири ўртача 13-25 килограмм тош босади. Бироқ, бу ўсимлик қисқа умр кўради.

ХАНЖАРНИ
ЭСЛАТАДИ

Ўсимликлар ранг-баранглиги билан бир-биридан фарқ қилади.

Ороксалон номли ўсимлиқнинг шоҳлари ханжарни эслатади. Уни Малайзияда учратиш мумкин! Бўйи 18-20 метрга етди. Мевасининг узунлиги 1 метру 20 сантиметр, ҳатто, ундан ҳам узун бўлади.

ТУХУМИ ТЎРТ
СОАТДА ПИШАДИ

Қушлар орасида энг йиринги туяқуш дейиш мумкин. У ўча олмасда, тез югуриши билан қишини хайратга солади. Қанотлилар орасида энг йиринг туҳуми ҳам, албатта, туяқушникидир.

Бир дона туяқуш туҳумини пишириш учун 4 соат вақт керак бўлар экан.

БИР ҚУАТУМ СУВ
КИФОЯ

Қвилаха гулининг илдизи ер остига чуқур кириб, тупроқнинг нам қатламига етиб боради. Барглари ўта қалин. Сувсизликка чидамли қвилаха қурғоқчилик мавсумида 60 фоиз барглари тўқнади. Шу йўл билан у намликни сақлаб туради.

Хайратланарлики шуки, қвилаха уруғи ерга тушибилан қисқа муддатли ёмғирдан сўнг санокли дақиқаларда униб чиқади.

ҚАРОР ВА ИЖРО

СОМОННИ ЁҚИШ – ЕРГА ВА
АТРОФ-МУҲИТГА КАТТА ЗАРАР

Айни кунларда ғаллакорларимиз бутун эътиборини етиштирилган ҳосилни нест-нобўд қилмасдан, ўз вақтида ўриб-йиғиб олишга қаратмоқда.

Одатда, бу хайрли ишга киришишдан олдин зарур эҳтиёт чоралари кўрилади. Комбайнлар, ғалла ташувчи машиналар ва бошқа техник воситалар шай ҳолатга келтирилади. Ғалла майдонларининг чети тегишли тартибда шудгорланади. Ўзбекистон Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлигидан олинган маълумотларга кўра, мавсуми уюшқоқлик билан ўтказиш мақсадида 1 минг 712 ишчи гуруҳи ташкил этилиб, уларга 18 минг нафар турли соҳа мутахассислари бириктирилган.

Ҳар бир гуруҳ ғалла ўриш комбайнлари, тиркаллар, юк машиналари, ёқилғи-мойлаш материаллари, эҳтиёт қисмлар етказиб берувчи хизмат техникаси билан таъминланди.

Президентимиз Ислам Каримовнинг жорий йил 27 апрелда қабул қилинган 2011 йил бошқоқли дон экинлари ҳосилни йиғиштириб олишга доир тақдирлар тўғрисида қарори бўйича, мавсум давомида дон маҳсулотларини йиғиш олиш, ғалладан бўшаган майдонларда

сомон ёқишнинг олдини олиш, бу масалада аҳоли ўртасида тушунтириш ишларини кучайтириш ҳамда шудгорлашни ўз вақтида

бажариш билан боғлиқ кенг қўламли тадбирлар амалга оширилади.

– Бу йил 50 гектар ерда ғалла парваришладик, – дейди Қиёраб туманидаги "Истиклол-Шукрора" фермер хўжалиги раҳбари Ғўзал Шукрора. – Урим-йиғим ишлари уюшқоқлик билан ташкил этилган ғаллани нест-нобўд қилмай, қисқа вақтда йиғиштириб олиш имконини бермоқда.

Маълумотларга кўра, бир гектар майдондаги бошқоқли дон пояси ёқилса, ундан

– Сомон ёқишнинг олдини олиш, ер эгаларининг хушёрлигини ошириш борасида изчил чора-тадбирлар кўришмоқда, – дейди Ўзбекистон Табиати муҳофазаси қилиш давлат қўмитасининг ер ва сув азорати бош бошқармаси бошлиги Муҳаммадий Мама-назаров. – Ҳозир ер эгалари чорва ҳайвонлар учун тайёр озуқа бўлган сомонни ёқиш ортиқча исрофгарчилик эканини, майдонлардаги фойдаланиш хашаротлар нобуд бўлиб, тупроқнинг ми-

нерал ва маҳаллий ўғитларга бой қатламга жиддий зарар етишини яхши билади. Шу боис фермерларнинг ерга ва атроф-муҳитга бўлган эътибори ортиб, сомонни ёқиш ҳолатлари йилдан-йилга камаймоқда. Мисол учун, 2005 йилда 481 ана шундай ҳолат аниқланган бўлса, 2010 йилда бу кўрсаткич 70 тани ташкил этди.

Ўзбекистон Табиати муҳофазаси қилиш давлат қўмитаси ва Ички ишлар вазирлигининг Ёнғин хавфсизлиги бош бошқармаси ҳамкорлигида далавларни сомондан тозалаш, ғалла пояларини ёқиш юбориш билан боғлиқ ҳолатларнинг олдини олиш мақсадида тегишли тадбирлар амалга оширилмоқда. Аҳоли ўртасида изчил тушунтириш ишлари олиб борилаётир.

Экиндан бўшаган майдонлар сомондан тозаланиб, пешма-пеш шудгор қилинаётир. Ўзбекистон Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлигидан маълум қилишларича, айни кунларда фермерлар, агрономлар, муҳандис механиклар широк далавларда шудгорлаш ишлари сифатли ўтказилаётир.

Сайёра ШОЕВА, ЎЗА мухбири.

ЭКОМАДАНИЯТ

ҚЎШНИ АЁЛГА АЧИНАМАН

Франция сафарида бўлган дўстим бир воқеани сўзлаб берди.

Парижга ташриф буюрган сайёх нақшинкор биноларни, кўкка бўй чўзган маҳобатли Эйфель минорасини завқ билан томоша қиларкан, чўнтагидан сигарета қутчасини олибди. Ичида қолмаган шекилли, уни нарироққа улоқтириб, яна йўлида давом этибди.

Шунда бир француз йигит ердаги қутини олиб, махсус идишга ташлабди. Воқеани кузатиб турган дўстим йигит боғбон ёки фаррошга ўхшамаслигидан ажабланиб, нега бундай қилганини сўраганида, "Бу менинг шахрим, у одам Парижни мендек севмайди" деб жавоб берган экан.

Дарҳақиқат, агар инсон ўз Ватанини севса, кадрласа, у хоҳ фаррош бўлсин, хоҳ бошқа биров, юртининг гўзал ва кўркем бўлишига дахлдорлигини

ҳис қилади. Бинобарин, юртимизнинг барқарор ривожланиши, аҳоли фаровонлиги ва саломатлиги табиий экотизимларни муҳофазаси қилиш, атроф-муҳитни асраш, табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш ва қайта тиклаш орқалигина таъминланишини аниқлаб етмоқ зарур.

Бу жараёнда юзга келадиган мураккаб экологик-хукукий муносабатларни ҳал этишда қонун ҳужжатларининг аҳамияти катта. Айни пайтда, атроф-муҳит муҳофазаси, табиий ресурс-

лардан оқилона фойдаланиш, экологик хавфсизлигини таъминлашга қаратилган 20 дан ортиқ муҳим қонунлар, юзлаб қонуности ҳукукий-меъёрий ҳужжатлар қабул қилинди. "Табиати муҳофазаси қилиш тўғрисида"ги Қонун ушбу йўналишдаги дастлабки яхлит ҳужжат ҳисобланади. Қонунда табиати муҳофазаси қилиш бўйича давлат назоратини олиб борувчи масъул идоралар, ишлаб чиқариш назорати бўйича давлат органлари ва бошқа идоралар аниқ белгиланган.

Айтиш керакки, қарор ва қонунлар доирасида талай ишлар амалга оширилмоқда. Ён-атрофимиздаги кўча ва гузарларнинг саранжом-сарисалиги киши кўзини қўнатилади. Лекин шундай тоза ва обод кўчаларни бу-

гаётганлар ҳам йўқ эмас.

Ҳар қуни ўқишга кетаётган, икки-уч йил наридаги ҳовлига кўчиб келган аёлни кўраман. Ўзи башанг кийинган, дурустроқ жойда ишласа керак. Доим бир хил вақтда чиқади. Қўлида ахлат солинган қора халта. Уни четга улоқтириб-да, йўлида давом этади. Ваҳоланки, муюлишда маийш чиндилар учун махсус жой бор.

Аёлнинг эрта туриб, уйдаги ахлатни тўкиб қўйишини озодалиқка йўйса, бепасандлик билан атроф-муҳитни булғашганини маданиятсизлик дейиш мумкин. Наҳот тугилиб ўсган заминимизни қадрлаб, бор бойликларини асрашни хорижликлардан ўрганишга эҳтиёж сезсак?

Нилуфар ШАВКАТОВА, талаба.

Табиат ва
ИНСОН

Тошкент вилояти
табиати муҳофазаси қилиш
қўмитаси саҳифаси

БУГУННИНГ ГАПИ

СИЗГА ҲАМ САБОҚ БЎЛСИН

Болалигим Сижжак қишлоғида ўтган. Бу жой билан боғлиқ ширин хотиралар жуда кўп. Саҳарлаб додамнинг ўтин йиғиб келишларини онамнинг чой дамлаб, дастурхонга чаққиришлари қанчалик ёқимли эди.

Адашмасам, 12 ёшларда эдим. Отамнинг эрта туриб кетаётганларини кўриб, уларга эргашдим. Ота-бола кун бўйи шох-шаббаларни тўпладик, қуриган дарахтларни кесдик. Қайтар чоғимиз ўйинқароқлик қилибми, билмадим, олча дарахтини аралладим. "Қўлимдаги болта билан оёғингни чопсам нима бўлади? Дарахтнинг ҳам жони борку" деб отам мени койидилар.

Табиатан юмшоққўнғил, ҳеч банд овозда гапирмаган отамнинг ҳаётлари чиққанини илк бор ўшанда кўрдим. Шу-шу отам мени ўтин йиғишга олиб бормадилар. Хафа бўлдим, албатта. Бироқ, улар қўллаган жазо, менга сабоқ бўлди...

Илмий маълумотларга кўра, Ўзбекистон флораси 4600 дан зиёд ўсимлик турларидан иборат. Уларнинг 3000 дан ортиғи ёввойи ҳолда ўсади. Ўсимликларнинг 305 таси, жумладан, 4 турдаги қўзиқорин камёб қилинмоқда.

Юртимизда биологик ресурсларни, шу жумладан, табиий ўсимликлар дунёси ва улар ўсадиган муҳитнинг

яхлитлигини, ёввойи ўсимлик турлари таркибини, шунингдек, генетик фондини сақлаб қолиш ва қайта тиклаш учун режалар дастурлар амалга оширилмоқда. Қолаверса, "Табиати муҳофазаси қилиш ҳақида", "Ўсимлик дунёсидан фойдаланиш ва қўриқлаш ҳақида", "Ўрмонлар ҳақида", "Табиатнинг қўриқланадиган ҳудудлари ҳақида" қонунлар қабул қилинган бўлиб, уларнинг ижроси қатъий назорат қилинмоқда.

Бироқ, "гуруч қурмакисиз, бўлмайдик" деганларидек, ўз эҳтиёжи, шахсий манфаатлари йўлида дарахтларни но-

буд қилиб, она табиатга зарар келтираётганлар ҳам бор.

Бўстонлиқ тумани табиати муҳофазаси қилиш қўмитаси

лик дунёси муҳофазаси тўғрисида"ги Қонун талабларини бузганликларини белгиланган тартибда жами 463 минг 800 сўм жарима тўладилар.

Шуни таъкидлаш жоизки, муқтадиллик йилларида давлатимиз қатор муҳим халқаро ҳукукий ҳужжатларга, жумладан, Бутунжапон маданият ва табиий меросини муҳофазаси қилиш, Биологик хилма-хиллик, йўқолиб кетиш хавфи остидаги ёввойи фауна ва флора турлари билан савдо қилиш тўғрисидаги Конвенцияга қўшилди. Уларга кўра, конвенция мажбуриятларини бажариш, камчиликларини бартараф этиш бўйича муайян ишлар амалга оширилмоқда. Зеро, ёввойи фауна ва флора турлари билан халқаро савдо қилиш тўғрисидаги Конвенция доирасида, камёб ўсимлик турларини сақлаб қолишга катта эътибор қаратилаётган бир вақтда табиатдан хўжасизларча фойдаланиш тўғримишкан?

Ундан кўра, юртимизда олиб борилаётган қўлама-зорлаштириш, ободонлаштириш каби хайрли ишларга муносиб ҳисса қўиш керак эмасми?

У. ТОШКЕНБОВ, Бўстонлиқ тумани табиати муҳофазаси қилиш қўмитаси давлат инспектори.

БУ – ҚИЗИҚ

ЖАНГОВАР
ДЕЛЬФИНЛАР

Дельфинлар – сайёрамиздаги энг сирли мавжудотлардан бири. Тадқиқотчилар бу жониворларни "денгиз одамлари" деб ҳам аташади. Улар ҳаётларини сувда ўтказишлари қарамай, балиқлар сирасига эмас, балки майда жониворлар билан озиқланадиган китсимонлар оиласига киради. Чунки улар жабралари билан эмас, ўпка билан нафас оладилар. Шу боис сув остида фақат 3-5 дақиқа нафас олмасдан юришлари мумкин.

Улар тўда-тўда бўлиб яшайдилар. Бу жониворларнинг инсонга хос жиҳати шуки, ўзгаларни асраб қолиш учун ўз жонларини ҳам қурбон қилишга тайёр бўладилар. Агар қирғоқдан дельфин чинқириғига ўхшаш ёрдам оҳангиди товуш эшитилса, улар ўша ерга тезда етиб боришади. Бироқ олимларнинг таъкидлашларича, дельфинлар биз ўйлагандек беозор эмас.

Буни денгиз чўчкалари билан рўпара келган дельфинлар мисолида кўриш мумкин. Бундай вазиятда улар шиддат билан ҳужум қилдилар ва денгиз чўчкаларини ўлдирдилар. Бу егулик топиш мақсадида қилинган тажовуз эмас, чунки дельфинлар майда балиқлар билан озиқланади. Маълумотларга қараганда, дельфинлар 10 га яқин турли товушлар чиқара олар экан. Олимлар улардаги мунгли, қўзик, хуштак ҳамда баланд оҳангли товушлар ёрдамида қақариш, хуноқ овозда увилишга жажхули чиққанидан далолат эканлигини аниқлашган. Айтиш жоизки, бу жониворларнинг эшитиш қобилияти жуда кучли. Улар қунига 30 килограммга яқин тирик балиқларни паққос туширишлари мумкин.

Кўпчиликни "Дельфинлар қандай ухлайди?" деган савол қизиқтириши табиий. Чунки ухлаб қолганда денгизда чўкиб кетиш ёки бошқа йиртқичларнинг ўлжасига айланиши ҳам ҳеч гап эмас. Бироқ олимларнинг аниқлашларича, дельфинларнинг уйқулари бошқа жониворларникидан тубдан фарқ қилар экан. Улар ухлаганларида мияларининг ярми дам олса, иккинчи ярми ҳушёр турар экан. Бу эса бир тарафдан унинг хавфсизлигини таъминласа, иккинчи томондан мароқли дам олиши учун шароит яратди. Дельфинлар ўртача 30 йил яшайди. Улар бор-йўғи 2 йилда бир марта болаблайди.

Айтишларича, бир вақтлар дельфинларга жанговар қаракатларни ўргатишган экан. Улар денгиз ва дарёларда қароқчилик қилганлари кўлга туширишда одамларга ёрдам беришган.

Азамат АХМЕДОВ.

МУВОЗАНАТНИ
АСРАЙЛИК

Тошкентда Халқаро соҳролини ва қуруқчиликка қарши кураш кўнига бағишланган семинар бўлиб ўтди.

Республика Табиати муҳофазаси қилиш Давлат қўмитаси ҳамда Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Гидрометеорология маркази ҳамкорлигида ташкил этилган тадбирда еририлишга учраган ерлар ва чуқунлиқга қарши курашиш борасида эришилган ютуқлар ҳусусидаги маърузалар тингланди.

"Туркистон-пресс".

ҚИЗИЛ КИТОБ
САҲИФАЛАРИДАНОРОЛ
САНЧАРИ

Танаси бўйлаб тиканекане ёйилган санчқилари бор, шакли итбалиққа ўхшаб кетадиган балиқ "Орол санчари" деб аталади. Баъзилар тикан-балиқ, итбалиқ дейишади.

Бу тур чўчуқ ва шўр сувда яшайди. Шунингдек, оқмас ёки тинч ҳавзаларни хуш кўради. Тиканбалиқ сув хашаротлари, личикалар, бўғмоёқчилар билан озиқланади.

Кейинги ўн йил ичида бу балиқнинг кескин камайиши кузатилган. Мутахассисларнинг фикрига кўра, бунга Орол денгизининг қуриши, сувнинг шўрланиши ва ифлосланиши, шунингдек, дарёларда сув оқимининг бўзилиши сабаб бўлган.

Айни пайтда, Орол санчари Амударёнинг қуйи қисмидагина сақланиб қолган. Аммо уларнинг микдори ҳақида маълумот йўқ. Соҳа мутахассисларининг таъкидлашича, бу тур махсус кўпайтирилмаса, янаш жойларининг муҳофазаси янада кучайтирилмаса, улар бутунлай қирилиб кетиши мумкин.

Орол санчари Ўзбекистон Республикаси "Қизил китоби"га қиритилган бўлиб, уни овлаш қатъиян тақиқланади.

Зангиота тумани Келес шаҳарчасида "GOFOTARALUX" масъулияти чекланган жамиятига қарашли цех бор. У ерда қоғоз чиқиндиларидан ўрма қоғозлар, гофра картон ва картон қутилар ишлаб чиқарилади. Хуллас, маҳсулот қайта ишланади. Бу ҳар томонлама яхши. Хусусан, цех ўнлаб одамларни иш билан таъминлади.

Хўш, цех ўз фаолияти билан одамларга, жамиятимизга факатгина фойда келтираётган бўлса, нега шикоят ёзилди? Зангиота тумани "Дўстлик" маҳалласидаги бир гуруҳ фуқароларнинг вилоят табиати муҳофазаси қилиш қўмитасига ариза билан мурожаат қилишларига сабаб нима?

Тегишлилар натижасида маълум бўлдики, цех эҳтиёжи учун сув ҳудуддаги артезиан қудуғидан олинади. Йилгига 6234 куб метр сув ишлатилади. Шундан, маийш-хўжалик эҳтиёжи учун 990 м³, иш-

лаб чиқариш, яъни буг қозонини тўлдириб туриш, қоғоз тайёрлаш, айланма сув таъминотидаги сувни янгилаб туриш учун 4344 м³, ўсимликларни суғориш учун 900 м³ қудуқ суви сарфланади. Ҳосил бўлган қоғазлар тиндирилиб, шаҳарнинг канализация тармоғига ташланади.

Бироқ, март ойида айрим сабабларга кўра, цех оқавалари қувур орқали ариққа йўналтирилди. Натижада, оқав хиди ҳавога тарқалиб, ариқ бўйида пашша, чивиллар кўпайиб кетди. Табиийки, бу хол

аҳоли саломатлигига таъсир қилди.

Бундан ташқари, оқавдан намуна олиниб, таҳлил қилинганда азот аммоний кислотаси рухсат этилган меъёрдан 1,2 марта ортиқлиги кузатилди. Ўрганишлар давомида раҳбарга ўшбу ҳол тақдорланмаслиги ва қувурни олиб ташлаш юзасидан тегишли қўрсатмалар берилди. Цех фаолияти назорат остига олинди.

А. АЗИМОВ, табиатдан фойдаланиш иктисодиёти ва уни ташкил қилиш бўлими бошлиғи.

КАНАЛИЗАЦИЯГА АЙЛАНГАН АРИҚ

Саҳифани вилоят табиати муҳофазаси қилиш қўмитаси мутахассиси Қобилжон СОКИЕВ ва «Тошкент ҳақиқати» мухбири Ирода НОРБОВЕВА тайёрлади.

НАВОИЙ ВА ЗАМОН

ГУЛЛАР ҲАҚИДА АФСОНАЛАР

Ҳазрат Навоийнинг ҳаёт йўлларида бир кур разм солсангиз, ҳайратдан ёқа ушлайсиз. Бу улуг зот битган ҳар бир шоҳ байту эл-юрт ғамиди қилган амаллари кўксингизни ифтихор ила тўлдирди.

Навоийнинг устози, дил маҳрами ва маслакдоши Абдураҳмон Жомий суюкли шогирди хусусида гапириб шундай дейди: «Равнақдан қолиб кетган туркий сўзга сен янгидан обрў бердинг. Уни иход майдониға олиб чиқдинг. Бу қаламга фалакдан офаринлар ёғилсин!»

Навоийнинг яна бир замонадоши, машҳур муаррих Давлатшоҳ Самарқандий эса, Алишер Навоийнинг саховатпешалик бобидаги хизматлари таҳсин айтиб ёзади: «...халис мулкни ва ҳалол бойлигини Худо йўлига тикиб, мамлакатда мадрасалар, масжидлар, рабоблар, хайрли иморатлар ҳамда дорушифо қуришга сарф қилди. Улуғ амирнинг қурган иморатлари ҳамда хайр-эҳсонларининг барчасини таърифлаб турганиб бўлмас, чунки уларнинг ҳисоб-китобига етиб бўлмас».

Биз ҳам бугун даҳо шoirнинг эл-улус учун кўрсатган муруввати борасида тўхталиб ўтмоқчимиз.

Алишер Навоий барча асарларида мурувватнинг шарофати, хайр-эҳсоннинг савоби, яхшиликнинг саодати, балои нафсининг офати хусусида тўлиб-тошиб ёзади. Буюк «Ҳамса»ни ва-рақлайсизми, «Чор девор»-

сият айтадилар: «Десангки, таоминг зое бўлмагай – едир ва тилсангки, либосинг эскирмагай – кийдир». Демак, еганингдан едирганинг аялорқ, кийганингдан кийдирганинг яхшироқ экан.

Ҳазратнинг ўзлари умрлари давомида ўз сўзларига амал қилдилар ва саховат, хайр-эҳсон бобиди мисли

ри маъруза ўқир, билимдон табиблар бева-бечораларни текин даволар экан. Сарф-харажатлар эса, одатдагидек, устоз Навоий зиммасида бўлган.

Навоий аввал ўтган пири муридлар Юсуф Ҳамадоний, Фариддин Аттор, Абдураҳмон Жомий сармозорларни обод қилган, уларнинг қабрлари узра

қистамас, муддат ўтгач, қарзидан кечиб юборар эканлар.

Навоий бобонинг эл-улус учун кўрсатган тенгсиз хизматларини ўйлаб ўтириб, ҳаёлим бугунги кунларимизга кечди. Замона шарофати билан юртимизда кун сайин табдиркорлар кўпайиб бормоқда. Улар халқ бойлигига бойлик қўшапти, рўзғори-ни бутлапти, одамларни иш билан таъминлапти. Мен республикамизнинг турли бурчакларида ҳалол меҳнатлари туфайли обрў қозонган ишбилармон юртдошларимизнинг сўхбатини олганман, уларнинг савоб ишларига гувоҳ бўлганман. Бу ерда мен ҳиммат миннатга айланмасин, деган маънода табдиркорларнинг исми-шарифини айтишни лозим кўрмадим. Бироқ, таҳсинга лойиқ ишларини санаб ўтишни бурчим деб билман. Масалан, Паркент туманидаги чорвадор-фермер бир неча болани ҳўжалик ҳисобидан институтда ўқитибди. Яна бири мактабга автобус ҳадя қилибди, қишлоқ йўлларини таъмирлабди. Қишлоқда табдиркор эса, ҳамкишлоқлари учун шифохона қуриб берибди.

Ўлкамизда уларга ўхшаган саховатпешалар кўпайса, табдиркорларнинг топгани ёлғиз ўзларига эмас, юртдошларига ҳам буюрса, дейман. Шунда Навоий бобо айтганларидек, мевади да-рахтга айланардиқ, эл шод бўларди, мамлакатимиз тобора обод бўларди.

Саъдулла СИЁЕВ.

Анна СЕКСЕ, латиш адабаси

ЛАДИОЛАС

Рим саркардаси Барбагало асир олинган ҳамма фракияликларни қатл этишни буюрибди. Фақат энг келишган ва кучли икки йигит – Терес ва Севттир тирик қолдиришни тайинлабди. У навқирон йигитларни Римга олиб келиб, гладиаторлар мактабига топширибди.

Ватани кўмаш, эрксизлик алами, таҳрирловчи қўл қисмати ёш фракияликларни азоблар, улар ўз худоларидан фақат ўим нарсани – тезроқ бўлиб беришини сўрашарди. Бироқ, худолар уларнинг илтижоларига қўлоқ солишмасди. Кунлар ўтиб борар, йигитлар бўлса ҳар тонг соғ-саломат уйғониб, қиличларини қўлга олишарди-да, ҳимоя ва ҳўжум санъатини машқ қилишарди.

Балки худолар бизга ўзга тақдирни ато қилишгандир, – деди бир кун Терес. – Эҳтимол, халқимизнинг поймол этилган ному-си учун ўч олишимизга қиличчи моҳирона ишлатишни ўрганишимизни иста-шаётгандир?

Ахир, халқимиз ўзини омон сақлаб қолишга кучи етмаган экан, буни биз қандай эплай олардиқ? – жа-воб берди Севт.

Тушлар худосидан сўрайлик, бизни нималар кутаётган экан, – деди Терес.

Эрталаб Терес дўстига қандай туш кўрганини айтиб берганида, Севт хайратдан ёқа ушлади – икки дўст бир хил туш кўришган эди...

Терес тушида қилич билан аренага чиқди. Севт ҳам қўлида қилич кўтариб, унга қарши келди... Улар лол қолиб, бир-бирларига қараб туришарди. Оломон бўлса тинмай қичқирар, гладиаторлардан жангин бошлашни талаб қиларди. Лекин йигитларнинг ҳеч бири қўл кўтаришга ҳўрват этмасди. Бироқ, шу вақт соҳибжамол рим қизи Терес ёнига юч-риб келиб: "Шундай қилич солки, сен қўлиб қичқин, – дебди. – Ўшанда ҳам озод бўласан, ҳам менинг муҳаббатимга эришасан". Терес қиличчини силтаб кўтарибди. Аммо, шу пайтда ер қаъридан хитоб эшитилибди: "Юрагинг нимани буюрса, шундай қил".

Кечга қик дўстлар маш-ғулотдан қайтишгандида, икки соҳибжамол қизни уч-ратишибди. Улар саркарда

Барбагалонинг қизлари Октавия билан Леокардиялар экан. Терес билан Октавия бир-бирларига тикилиб, яшин ургандек қотиб қолибди. Севт билан Леокардиялар ўртасида ҳам шундай ҳол юз берибди.

Барбагало қизларининг ўжарлигини билгани учун севган йигитлари билан висол онларини таққиллабди. Фақат яқин орада бўладиган жангда гладиаторлар Терес ва Севт аренада бир-бирлари билан тўқнашибларини қизларига маълум қилибди.

Кимки қўлиб қичса, ўша озод бўлади, – дебди саркарда.

Мақорр Барбагало гладиаторлар ҳаёт-мамат учун олишчиларини, уларнинг ҳеч бири омон қолмаслигини яқин биларди.

Ҳамма иш Барбагало мўлжаллаганидек борарди. Октавия Тересга нима бўлса ҳам ғалабага эри-шишни ўқтирар, фақат шу йўл билан озодликка чиқи-шини эслатарди. Леокардия ҳам Севтга худди шуни тайин-иларди. Опа-сингиллар шу зайлда ашаддий душ-манга айланишди. Бирига бахт қилиши, табиийки, ик-кинчисига бахтсизлик келти-рарди.

Нихоят, жанг кун ҳам етиб келди. Амфитеатр то-мошабинларга тўлиб кетди. Биринчи қаторда саркарда Барбагало қизлари билан ўтирарди.

Терес ва Севт фракия лашкарлари қиймида аренага қичиб, ялтйраб турган қиличларини кўтариб: "Ўлимга отланганлар сени кутлайди!" деб қичқиршига-нида, оломон жўнбўшга кел-ди. Октавия кўз қарши билан Тересга далда берди. Леокардия Севтга бош сил-китиб қўйди.

Гладиаторлар жангга шай-

ланиб, қиличларини кўта-ришди. Опа-сингиллар жим бўлиб қолишди.

Бироқ, Терес қиличчини Севтнинг кўксига санчмоқчи бўлиб, уни силтаб кўтарган дақиқада ўз юрагидан оти-либ чиққан сўзларни эшит-ди:

– Фракиялик Терес, ва-тандошингиз ўлдирганинг учун қандай жа-воб берасан?

Севтнинг юрагидан ҳам шу сўзлар отилиб чиқди. Рақиблар қаттиқ қучоқла-шиб, ўпилишди.

Оломон ғазабдан бўкириб юборди:

– Улар ўлмоғи лозим!

Октавия ўрнидан дик ту-риб, хитоб қилди:

– Терес, бахтимиз учун кураш!

Леокардия ҳам худди шу сўзлар билан Севтга муро-жаат қилди.

Терес қиличчини силтаб, томошабинларни тинчлан-тирди ва бошини мағрур тутиб:

– Сиз кучли эдингиз, биз-ни қўлликка солдингиз. Бироқ, қалбимизни тубан-лаштиролмайсиз. Бизни ўлдиришингиз мумкин, бироқ юрагимиздаги халқи-мизга, ватандошимизга бўлган меҳрни енга олмай-сиз! – деди-ю, қиличчини ерга санчди. Севт ҳам шун-дай қилди.

Саркарда Барбагало жанг-дан бўйин товланган глади-аторларни маҳв этишни бую-риб, лашкарларига имо қилди. Терес ва Севтнинг жасадларини аренадан суд-раб қичиб кетишган, мўйжи-за содир бўлди: ерга сан-чилган қиличлар яшил ранг олдди, улардан куртаклар унди ва гунчалар очилди.

Бу гулларга гладиолус деб ном беришди.

Рус тилидан
Жўра САЪДУЛЛАЕВ
таржимаси.

«ОЛИМПИА УЙИНАРИ – 2012»

ДАСТАБКИ УЧРАШУВДАГИ МУҲИМ ҒАЛАБА

2012 йили Буюк Британия пойтахти – Лондон шаҳрида бўладиган XXX ёғи Олимпия уйинларининг футбол мусобақасида иштирок этиш ҳуқуқини қўлга киритиш учун курашётган Осий мамлакатлари олимпия терма жамоалари саралаш турнирининг иккинчи раундидидаги дастабки учрашувларни ўтказди. Ушбу босқичда йигирма тўрт мамлакат олимпия терма жамоалари саралаш мусобақасининг гуруҳ беллашувларига чи-қиш учун ўзаро рақобатлашмоқда.

Ўзбекистон олимпия тер-ма жамоаси дастабки уч-рашуви Гонконг (Сянган) футболчиларига қарши ўтказди. Пойтахтимиздаги "Жар" стадионидидаги уч-рашувда устунлик асосан ўзбекистонлик футболчилар томонидида бўлди. Биринчи бўлим ўрталарида гонконг-лик ҳўмоячилар ўз жарима майдончасида Салим Мустафоевга нисбатан ўйин қоидасини бузди. Ҳакам пенальти белгиледи. Бироқ олимпиячиларимиз сардо-ри Шерзодбек Каримов-нинг зарбасини рақиб жа-моа посбони Яп Хунг Фай моҳирлик билан қайтарди.

Гонконг олимпия терма жамоаси вакиллари Тош-кентдаги учрашувда дуранг натижани ушлаб қолиш

учун асосий эътиборни ҳи-мояга қаратди. Лекин фут-болчиларимиз иккинчи бў-лимда гонконгликлар ҳи-моясини ёриб ўтишга му-ваффақ бўлди. 58-дақиқа-да Фозил Мусаев жамоадо-ши Жасур Ҳасанов ошир-ган тўпни боши билан ра-қиб дарвозасига жойлади. Шундай қилиб, ўйин охи-ригача 1:0 ҳисоби ўз-гармади.

Ўзбекистон олимпия тер-ма жамоаси жа-воб учрашу-вини 23 июнь кун Гон-конгда ўтказди. Саралаш мусобақасининг гуруҳ бел-лашувларига йўлланма олиш учун олимпиячилари-мизни дуранг натижа ҳам қониқтирди.

Зоҳир ТОШҲЎЖАЕВ,
Ўза шарҳловчиси.

Ҳамма тумани ТСРҲИ томо-нидан 2008 йил 18 мартда 001730-07- реестр рақам билан рўйхатта олинган. Ҳамма тумани, Паркент қўчаси, 64-уй, 9-хона-донда жойлашган "DENAV AZIA INVEST" масъулияти чекланган жамияти (СТІР 301721161) ТУ-ГАТУЛАДИ (Ўзини ўзи тугатиш тўғрисидаги 17.06.2011г. 1-сон-ли қарор).

Кредиторлар ва дебиторлар даъволари бир ой муддатда 694-45-39 рақамли телефон орқали қабул қилинади.

Пискот туманидаги 7-умий ўрта таълим мактаби томо-нидан 2008 йилда Қомилвожа Малика Собиржон қизи номига берилган О'Р-Ш 0915591 ра-қамли шахадатнома йўқолигани-ни сабабли

БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Собир Раҳимов тумани ҳоким-ияти ТСРҲИ томонидан рўйхатта олин-ган "LAZZATI OLAM QANDOLATLARI" масъулияти чекланган жамиятини "DIPU TEXTILE" масъулияти чеклан-ган жамиятига бириктириб кетишгани маълум қилиди.

Тошкент Давлат иқтисодийт университетини томонидан 1998 йилда Исмаилов Азиз Собирович номига берилган № 210366 ра-қамли диплом йўқолигани са-бабли

БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Утгарийни диплом ЛТ-1 № 104040, выданный в 1988 году Мединским училищем 1-клин-ки Ташкентской области (быв. С. Рехимовского) района г. Таш-кента на имя Тарихбаева Ойяси Ильхомовны.

СЧИТАТЬ НЕДЕЙСТВИТЕЛЬНЫМ.

BOLALIK BO'GI

KULOOL

(Ertak)

Kulool yasagan ko'zachalar kechasi o'zaro shivirlasha boshladi. Chunki, oyoqlarining butun badani olov bo'lib yonar, bir qiltum suv tutishga yonida biror kishi yo'q edi. Ko'zachalar maslahatlashib, suv to'la katta mis qumg'onning yoniga keldilar. Qumg'onni turib ko'rishdi, lekin undan sado chiqmadi. Qumg'on hech narsa bilmaganday va eshitmaganday, jim tu-raverdi. Mis qumg'onni bozordan sotib olib ke-lishigan, kulolning qo'llarida bino bo'lmagan, balki shu sababdan u hech narsani his qilmayotgandir. Qum-g'on dan umid qilish befoydaligini bilib ko'-zachalar hovlidagi quduqqa chiqqildilar. Eng kichik ko'-zachaning bo'yuniga ip bog'lab, quduqdan suv tortib oldilar. Eng katta

ko'zacha yer tagidan chuvalchani o'zaro chiqardi. Katta ko'zachaning iltimosi bilan chuvalchani birin-ke tin kelib, kichik ko'za-chadagi suvga tushdilar. Oddiygina suv issiq tushi-radigan shifobaxsh suvga aylandi.

Ko'zachalar kulolga suv ichirishdi, hamma yo'ni suvlab, boshida parvona bo'ldilar. Ertasiga kulol o'ziga keldi. Ko'zini ochganida atrofdagi ko'-zachalarning yugurib-elib yurganini ko'rdi. Tu-shimmikan, deb o'yladi. Og'riqlari qolib, joni orom olib yana uyquga keldi. Ko'zachalar yengil tin oldilar. Chuvalchani ham yor-damlari tekkanidan mamnun bo'lib asta-sekin tarqalishdi. Tong otganda kulol qush-day engil uyq'ondi. Kechagi issig'idan asar ham yo'q.

O'tgan tunni esladi. Ko'-zachalar suv ichirishdi, boshini, qo'l-yoqlarini suvlab, atrofdagi parvona bo'lishdi. U tushimmikan? Alohirlaganda ko'zga nimalar ko'rinmaydi, deysiz. Bir-daniga tomog'ida chu-valchani shunday tushdi. Yoshligida issig'i ko'tarilsa, rahmatli onasi yer qazib, chuvalchang terib kelar edi. Chuvalchangni suvdag qay-natib ichirsa, bir pasda issig'i tushib qolardi. Hozir tomog'ida xuddi o'sha ta'mni sezayapti. Nahotki, yasagan ko'zachalar shunday qilolgan bo'lsa? Ishonolmay, ko'-zachalarga qaradi. Tokchaga o'zi qanday torgan bo'lsa, shunday turishibdi. Yoniga borib birma-bir ushlab ko'rdi. Hayrat bilan tikilib qaragandi, ko'zachalar bilinar-bilinar jilmayib qo'ygandek bo'ldi. Barno RUSTAMOVA.

ҲАЁТ САБОҚЛАРИ

Шавкат – Иброҳим ота-нинг ёлғиз ўғли эди. Ўрта мактабни тугатгач, механизаторликка ўқиди. Яхшичи-на мутахассис бўлди. Ҳўжа-ликда ишлаш бошлади. То-пиш-тутиши ҳам ёмон эмасди.

– Қачонгача тракторни тариллатиб юрасан? – де-бди 10 йил бир синфда ўқиган ўртоғи Собит. – Яқинда Россияга ишлагани кетяпман. Сени ҳам олиб кетайми?

Табиатан содда Шавкат ўртоғининг бу гапига ишон-қирамай қаради.

– Ўзга юртларга кетяп-ман, дегин. Ўзимизда ҳам иш топилади-ку?

Собит бўш келмади:

– Биласанми, ўртоқ, биз бошқаларга ўхшаб у ер-ларга бориб, қурилишда ишлаймиш. Яхши бир танишим бор. Савдо-сотик билан шуғулланади. Хара-кат қилсақ, бир-икки йил ичида биттадан яхши ма-шинали бўлиб келамиз. Хоҳласанг, уй-жойингни қилаётган муомалалари уни тавишга сола бош-лади. Бунди дўсти Собитга тўкиб солди.

– Оббо, жинниво-ей, тижорат иш шунақа бўла-ди-да. Ким сенга ўзи еб турган нарсани қўшқўллаб тутказиб қўяркан. Тил ма-саласига келсак, хали рус-чани сув қилиб ичиб юбо-расан, – деди Собит. – Ўзим ҳам дастлаб шу

моқчи эканини билдирди. Ота-онасининг кўзидида ёш, хотини эса тумсайган.

Борган жойларида чин-дан ҳам Собитнинг дўстла-ри, таниш-билишлари се-роб экан. Бошлинишида у ёймақчил билан шуғулла-ниб, майда-чуйда нарсалар сотиб юрди. Тўшум ҳам

ахволга тушгандим. Бора-бора ҳаммаси билан чиқи-шга кетдим.

Собитнинг бу гаплари-дан Шавкат бироз дадил-лашди, ишини давом эт-тирди. Орадан кўп ўтмай, яхшигина пул ҳам тўплади. Аммо...

Бир кун икки-уч маҳал-

ПЕШОНА ТЕРИ

ёки айрим ёшларнинг меҳнатга енгил-елпи муносабатлари хусусида

ёмон эмасди. Лекин қаҳра-тон кишининг соғуи бора-бора жонига теғди. Уйда-гиларни соғина бошлади. Тезроқ пул ишлаб, уйга жўнаш вавасаси бир зум бўлса-да, тинчлик бермас-ди. Боз устига рус тилини яхши билмаслиги-ю, ўзи тенги маҳаллий ёшларнинг қилаётган муомалалари уни тавишга сола бош-лади. Бунди дўсти Собитга тўкиб солди.

– Оббо, жинниво-ей, тижорат иш шунақа бўла-ди-да. Ким сенга ўзи еб турган нарсани қўшқўллаб тутказиб қўяркан. Тил ма-саласига келсак, хали рус-чани сув қилиб ичиб юбо-расан, – деди Собит. – Ўзим ҳам дастлаб шу

лий йигит унга рўпара бўлиб, нималарнидир шаъ-ма қила бошлашди. Шав-кат дастлаб бунга эътибор бермади. Бир неча марта шу нарсга такрорлангач, Собитга яна маслаҳат сол-ди.

– Ҳа, улар "долга" йиғиб юрадиганлар. Ишлаган ту-рингдан оз-оз бериб тур-масанг, сени тинч қўйиш-майди, – деди дўстини тинчлантиргандай бўлиб ва ундан пул олиб кетди.

Лекин орадан кўп вақт ўтмай, халиги йигитлар яна пайдо бўлишди ва Шавкат-дан пул талаб қилишди. Ахирий пичоқ бориб суяк-ка такалди.

– Совуқда туриб, бола-чакам учун ишлаётган

бўлсам, бор-будимни ши-либ олишяпти-ку, – ўйла-ди у. – Буларга қаттиқ тур-масанг, хонавайрон қилиш-лари ҳеч гап эмас.

Маҳаллий "долча"лар келишиганида, Шавкат бун-и рўй-рост айтди. Унинг бу гапини эшитган "долча"-ларнинг ёши қаттаси маз-

за қилиб қулди.

– Агар бу ерда савдо қилишни хоҳласанг, биз билан ҳисоблашасан, – деди атрофга олазарак қараб.

– Энди бир тийин ҳам ололмайсанлар, – деди Шавкат қайсарлиги тутиб.

Улардан бўйи пастроғи шерикларини тинчлантир-ган бўлди:

– Уруш-жанжалнинг нима кераги бор! Юринг-лар, бир чеккага қайчиқил, гаплашиб оламиз, – деди кўз қисиб.

Бозор орқасидидаги май-донга қичқишга, уювлашиб Шавкатга ташланишди. Уни роса қалтаклаб, ўзлари қойиб бўлишди. Шавкат-нинг ахволи ниҳоятда огир

эди. Қовурғалари синган, афт-башараси таниб бўлмайдиган ахволда. Со-бит ундан хабар олиб тур-ди. Шавкатнинг топан-туг-гани дори-дармонга кетди.

Касалхонадан чиқиши олдида Собит:

– Ўртоқ, кечирасан-у, сендан тижоратчи қикмас экан. Бозордаги ўзимизнинг ўртоқлар шундай де-йишяпти. Сенга бир мас-лаҳат. Дўстлигимиз ҳурма-ти, ўз ёнимдан повоздга чипта олиб бераман. Уйга қайт, – деди иягини қашиб.

Шавкат ўйланиб қолди. Уйга қандай кетасди? Ёнида сариқ қақас бўлмаса? На илож, барибир уйга қай-тишга аҳд қилди.

Шавкат қадрдон ҳовли-сига кириб келганида бай-рам бўлиб кетди. Отаси билан онаси уни қучоқлаб йиллашар, фарзандлари ат-рофида парвона эди. Бўлиб ўтган воқеани э-шитиб Иброҳим ака чуқур "ўх" тортиди.

– Худо бир асрабди, ўғлим, – деди. – Энди бу-ёғига эҳтиёт бўл. Авлоди-мизни ер боққан. Бизлар-га пешона тери азалдан бахт-икбол келтирган. Шуни унутма. Яратгандан ботмон эмас, барака сўра.

Иброҳим аканинг гапи-ни эшитиб, Шавкатнинг боши эгилди. Чунки отаси ҳақ эди.

Неъмат РАФИҚОВ.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА

Муассис:

Тошкент вилояти ҳокимлиги

Бош муҳаррир

Убайдулла АБДУШОҲИДОВ

Манзилымыз: 100000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32.

Телефонлар:

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими: 236-55-54.

Эълонлар: 236-55-03, 236-55-59.

Эълон ва билдирувлардаги факт ҳамда далилларнинг тўғрилиги учун реклама ва эълон берувчилар масъулдир.

Навбатчи муҳаррир

Сайёра РИХСИЕВА

Навбатчи

Шохруҳ ҲАКИМОВ

Саҳифаловчи

Тоҳир МАҲМУДУЖАЕВ